

DISTRIKTSPLAN FOR

RBD 41 BEASKÁÐAS

Innholdsfortegnelse

Innhold

1.	Innledning.....	6
1.1	Reindriftras rettsgrunnlag.....	6
1.2	Reindrift og ekspropriasjon.....	8
1.3	Reindrift og naturmangfoldloven.....	8
1.4	Plan- og bygningsloven og reindrift.....	8
1.5	Reindrift og konsekvensutredninger.....	10
1.6	Reinens behov og arealinngrep.....	10
1.7	Reindriftra og klimaendringer.....	11
1.8	Reindriftras positive elementer.....	13
1.9	Kommunikasjon og medvirkning.....	13
2.	Beskrivelse av reinbeitedistriktet.....	15
2.1	Administrative forhold og organisering.....	15
2.1.1	Distriktets grenser.....	16
2.1.2	Distriktets størrelse og beitetider.....	17
2.1.3	Fylke og kommuner som distriktet hører til.....	17
2.1.4	Kart over distriktet.....	17
2.1.5	Administrasjonen.....	17
2.1.6	Distriktets adresse.....	18
2.1.7	Distriktets medlemmer.....	19
2.2	Gjerder, hytter og anlegg.....	19
2.2.1	Merke- skille- og slakteanlegg.....	20
2.2.2	Sperregjerder.....	20
2.2.3	Gjeterhytter.....	20
2.2.4	Gjerder, hytter og anlegg under planlegging.....	21
2.3	Beite- og driftsforhold i distriktet.....	21
2.3.1	Våren.....	22
2.3.2	Områder for kalving.....	23
2.3.3	Luovaseallu (oksereinflokken).....	23
2.3.4	Sommeren.....	24
2.3.5	Kalvemerking.....	24
2.3.6	Høsten.....	24
2.3.7	Parringsområder.....	25
2.3.8	Vinter.....	25
2.3.9	Flytt- og trekkleier i distriktet.....	25
2.4	Klimaendringers påvirkning av beite og driftsforhold.....	28
2.5	Slakting og kjøttproduksjon.....	28

2.6	Øvre reintall, produksjon og eventuell mulig produksjon uten tap til rovvilt.....	28
2.7	Sysselsetting og verdiskapning i distriktet.....	30
2.8	Jakt, fangst og fiske i distriktet.....	31
2.9	Motorisert ferdsel.....	31
3.	Rovvilt i distriktet	32
4.	Inngrep og forstyrrelser i distriktet.....	36
4.1	Fritidsbebyggelse.....	37
4.2	Vannkraft.....	37
4.3	Vindkraft.....	37
4.4	Kraftlinje	37
4.5	Mineralutvinning.....	38
4.6	Nydyrking.....	38
4.7	Ferdsel og friluftsliv.....	38
4.8	Motorferdsel	39
5.	Verneområder i distriktet	39
6.	Forhold til nabolag.....	40
7.	Mal og tiltak i distriktet	41
8.	Revidering og vedtak av distriktsplanen	42
	Ordlister	42

Forord

Reinbeitedistrikt 41 Beaskadas, heretter RBD 41, driver med reindriftnæringen i Kautokeino kommune og Alta kommune. I lov om reindrift (reindriftsloven) §62. *Distriktsplaner* er det bestemt at distriktet utarbeider en distriktsplan som inneholder de opplysninger om virksomheter i distriktet som er nødvendig for offentlige planlegging. RBD 41 distriktsplan beskriver reinbeiteområder for reineiere tilhørende RBD 41. Distriktsplanen beskriver også årstidsbeiter, flyttveier, trekkleie og andre viktige forhold som er viktig og nødvendig for offentlig planlegging.

Selv om denne planen foreligger, er det lovfestet at offentlig planlegging skal ha god kommunikasjon med RBD 41 ved oppstartsfasen for et eventuelt plan som er i RBD 41 reinbeiteområder. [Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold \(sameloven\) - Lovdata](#). Offentlig planleggere er pliktig til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke RBD 41 interesser direkte.

Distriktsplanen bygger på reindriftsloven av 1.juli 2007 [Lov om reindrift \(reindriftsloven\) - Lovdata](#), og er tilpasset de lokale forhold i RBD 41.

Formålet med denne offentlige planen er å synliggjøre og beskrive reindriften i lokalområdet og de hensynene som gjør seg gjeldende. Distriktsplanen sendes planmyndighetene. Planmyndigheter skal ha kunnskap om reindriften i lokalområder, slik at de har grunnlag for å fatte beslutninger som ivaretar reindriften interesser og utviklingsmuligheter. Planmyndigheter skal innhente kunnskapsgrunlaget fra RBD 41, om det er manglende.

Denne distriktsplanen vil være med på å synliggjøre reindriftas interesser, verdier og samfunnsansvar. Distriktsplanen må sees i sammenheng med gjeldende reindriftskart, denne er pr. nå ikke oppdatert med riktig informasjon for reinbeitedistrikt 41 Beask áđas. Reinbeitedistriktet er organisert med eget styre og leder som er valgt av årlige årsmøter, jf. reindriftslovens § 49. Distriktet er en privatrettslig, selvstendig høringsinstans. Alle saker der hvor reinbeitedistriktets interesser vil kunne bli berørt, skal forelegges for distriktet. Offentlig myndighet har konsultasjonsplikt med reinbeitedistriktet i alle saker hvor som berører reinbeitedistriktets interesser. For å forstå distriktsplanen best mulig så er det laget en oversikt over nyttige begreper i reindriften. Oversikten finner du bakerst i dokumentet.

Distriktsplanen er bygd opp slik at innledningsvis vil det være generell informasjon om blant annet reindriftenes rettsgrunnlag, arealinngrep i reindrift og reindriftenes medvirkning i planprosesser, før selve beskrivelsen av distriktet til den grad distriktet selv ser at offentligheten tar del i deres forretningsplan. Distriktet har en interdel til denne planen, som ikke deles i offentlige innsynsportaler.

1. Innledning

1.1 Reindriftras rettsgrunnlag

Den samiske reindriftrretten hviler på et selvstendig rettsgrunnlag i kraft av alder tids bruk og sedvane, og er en bruksrett på statlig og privat grunn, innenfor det samiske reinbeiteområdet. Innholdet i denne retten fremkommer i planens pkt. 2.2 og 2.2. Reindriftrutøverne oppfatter disse rettighetene som naturlige deler av næringen og ser derfor på de ulike elementene som en helhet.

Reindriftra er regulert gjennom reindriftrloven av 1. juli 2007¹. Reindriftrloven konstituerer ikke reindriftrretten, men gir en nærmere definisjon av innholdet i disse rettighetene, samt en regulering og styring av utøvelsen.

Dette innebærer at reindriftras rettsstilling ikke er uttømmende regulert gjennom reindriftrloven. Loven må suppleres med rettigheter ervervet gjennom sedvane, alders tids bruk, særskilt rettsgrunnlag med videre. Reindriftrloven skal bidra til sikring av reindriftrarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftras viktigste ressursgrunnlag. Ansvar for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindriftrretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene, jf. reindriftrlovens § 1,2

Rettsutviklingen de siste 10 årene har vært betydelig innenfor reindriftrretten. Rettspraksis, arbeidet med rammebetingelser i reindriftra og arbeidet frem mot den nye reindriftrloven, viser at reindriftra har etablert særskilte rettigheter over den grunn de har disponert. Den nye reindriftrloven har en rekke bestemmelser som fremhever at det skal tas hensyn til rettigheter etablert på særskilt rettsgrunnlag, jf. reindriftrlovens § 3.

Grunnlovens² § 108 forplikter både kommunale, regionale og statlige myndigheter til å gjøre hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og

¹ Reindriftrloven: [Lov om reindriftra \(reindriftrloven\) - Lovdata](#)

² Grunnloven: [Kongeriket Norges Grunnlov - Lovdata](#)

samfunnsliv til gjenstand for særskilt behandling og vurdering i samfunnsplanleggingen generelt, og i arealplanleggingen spesielt. Dette gjelder i samtlige kommuner og regioner hvor det utøves samisk reindrift.

I forholdet mellom det offentlige og reindriftnæringa er internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, av stor betydning. Konvensjoner setter grenser for hva lovgiver og forvaltning kan foreta seg når det gjelder den samiske reindriftnæringa, men det stilles også krav til myndighetene med sikte på å ivareta reindriftnæringa som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv. Disse forpliktelsene følger ikke bare av grunnloven, men også av internasjonale forpliktelser, som ILO-konvensjon nr. 169³ om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater³ og FN-konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966⁴. Den siste konvensjonen er inkorporert i norsk lov gjennom menneskerettsloven av 1999⁵.

Det følger av menneskerettighetsloven §3⁵, at FN-konvensjonen nevnt i menneskerettighetsloven §2⁵, skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annen lovgivning.

om sivile og politiske rettigheter rang foran annen lovgivning. Dette har betydning for all forvaltning av reindriften, og den setter rammer for hvor mye en enkelt reineier kan tåle av eks inngrep, før dette inngrepet er i et brudd på art 27. Reindriftnæringas beiterett er også beskyttet av Den europeiske menneskerettighetskonvensjons første tilleggsprotokoll artikkel 1 (EMK P1-1)⁶. Forpliktelsene som følger av ovennevnte konvensjoner omfattes også av plan- og bygningsloven⁷, må ivaretas gjennom praktisering av plan- og bygningsloven, jf. §§ 3-1, fjerde ledd⁷. Nærmere informasjon om denne finnes i «Sametingets planveileder»⁸.

Siden reindriftnæringa bruker store arealer, vil øvrig lovgivning og myndighetsutøvelse knyttet til arealforvaltning være viktig for næringa. Av lover kan særlig nevnes plan- og

³ ILO-169: [Microsoft Word - ILO_norsk_070507 ENDELIG NORSK VERSJON_4 .doc \(regjeringen.no\)](#)

⁴ SP konvensjona. [FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter \(ICCPR\) - regjeringen.no](#)

⁵ Menneskerettsloven: [Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett \(menneskerettsloven\) - Lovdata](#)

⁶ Den europeiske menneskerettighetskonvensjons første tilleggsprotokoll artikkel 1 [Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett \(menneskerettsloven\) - Vedlegg 2. Den europeiske menneskerettskonvensjon med protokoller \(norsk oversettelse\)1 - Lovdata](#)

⁷ Plan- og bygningsloven: [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Lovdata](#) [legg inn ny plan- og bygninglov som er på høring våren 2023, endre i løpet av 2.-3 kvartal 2023](#)

⁸ Sametingets planveileder: [Sametingets planveileder - Sametinget](#)

bygningsloven, naturmangfoldloven, dyrevelferdsloven, mineralloven, jordloven energiloven og kulturminneloven m.m. Forholdet mellom det offentlige og reindriftnæringa bestemmes dermed i stor grad også av denne type lovgivning. I tillegg kan ulike forhold som gjelder staten som grunneier og Finnmarkseiendommen trekkes fram. Det foreligger også statsgrunn i landet for øvrig, og forvaltningen av disse arealer kan ha stor betydning for reindriften i de aktuelle områdene. Fjelloven har ingen konkrete bestemmelser om reindriftenes rettigheter, men etter særskilt bestemmelse kan reindriftnæringa være representert i fjellstyret, jf. § 3 sjette ledd⁹.

1.2 Reindrift og ekspropriasjon

Ved inngrep i reindriftsrettigheter der distriktet og tiltakshaver ikke kommer til enighet ved privatrettslig avtale, skal distriktet ytes erstatning i samsvar med alminnelige ekspropriasjonsrettslige grunnsetninger jf. reindriftslovens § 4¹⁰. For distriktets vedkommende skal hvert inngrep vurderes konkret for å se hvorvidt det utløser en erstatning.

1.3 Reindrift og naturmangfoldloven

Målet med loven er en bedre forvaltning av norsk natur gjennom bærekraftig bruk og vern, også som grunnlag for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 1¹¹

Loven pålegger vedtaksmyndighetene en særlig plikt ved avveining av tiltak å ivareta hensynet til samisk naturgrunnlag, jamført naturmangfoldloven. § 14¹¹.

Naturmangfoldloven §§ 8¹¹ og 16¹¹ er også i tråd med FNs konvensjon om biologisk mangfold¹², hvor myndighetene pålegges en særlig plikt å vektlegge tradisjonell kunnskap. Dette kan eksempelvis være kunnskap om ulike måter å bruke og forvalte naturen på.

1.4 Plan- og bygningsloven og reindrift

Plan- og bygningsloven er den sentrale loven i forhold til arealforvaltning av reinbeiteområdene, og det sentrale virkemiddelet for sikring av reindriftsarealene.

⁹ Fjellova: [Lov om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane \(fjellova\) - Kap. III. – Fjellstyre. - Lovdata](#)

¹⁰ Reindriftsloven: [Lov om reindrift \(reindriftsloven\) - Lovdata](#)

¹¹ Naturmangfoldloven: [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\) - Kapittel I. Formål og virkeområde mv. - Lovdata](#)

¹² FNs konvensjon om biologisk mangfold: [Konvensjon om biologisk mangfold \(fn.no\)](#)

Loven stiller krav til involvering av reindrifta, den skal «sikre naturgrunlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.», i plan- og bygningsloven § 3-1, c¹³.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet en temaveileder til kommunale- og fylkeskommunale planleggere som heter "Reindrift og plan- og bygningsloven"¹⁴. Den er tilgjengelig på Regjeringens nettsider og planmyndighet skal bruke den aktivt.

Kommunal planstrategi

Den kommunale planstrategien, skal danne basis for det mer konkrete arbeidet med kommuneplanens arealdel. Ved utarbeidelsen av den kommunale planstrategien, som skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, er det viktig at kommunen er oppmerksom på at planstrategien er et viktig dokument også for reindriftnæringen i kommunen. Retningslinjer for den langsiktige arealbruken og for næringsutviklingen i kommunen kan fungere både som et verktøy for konflikthåndtering og til å utvikle reindriften som næringsutøver i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel

Loven forutsetter at kommuner reinbeitedistriktet omhandler skal behandle reindriften i kommuneplanens samfunnsdel. Formålet er å sikre, utvikle og styrke reindriftnæringa i tråd med nasjonale føringer og målsettinger. Dette vil si at kommunene skal foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre dette. Som et minimum bør kommunen foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre arealgrunlaget for reindriften i et langsiktig perspektiv. Kommuner oppfordres videre til å vurdere reindriften sine mulige innvirkning på kommunens samfunnsutvikling. Her er det viktig å være oppmerksom på at reindriftnæringen bidrar med næringsmessig mangfold ved at en rekke aktiviteter, både egne og andres, knyttes opp mot driften. Herunder slakte- og videreforedling av reinkjøtt, husflid- og designproduksjon med utgangspunkt i produkter fra rein, reiselivsvirksomhet, koblinger opp mot kunst og kulturmiljø osv.

¹³ Plan- og bygningsloven: [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Andre del: Plandel - Lovdata](#)

¹⁴ Reindriften og plan- og bygningsloven: [Reindrift og plan- og bygningsloven - regjeringen.no](#)

Kommuneplanens arealdel

Det er kommuneplanens arealdel er den delen som vil ha størst betydning for og klarest innvirkning på reindriftnæringen. Dette da reindriftnæringen er en arealavhengig næring og således berøres av de fleste arealinngrep i kommunen. Derfor er det å ha en oppdatert og forutsigbar arealplan med bestemmelser som tar hensyn til de arealbehov reindriften har, for å opprettholde og utvikle sin næring viktig. Den kommunale planleggingen skal blant annet sikre reindriften arealer. Kommunen har anledning til å etablere hensynsoner for å ivareta reindriften særverdiområder og minimumsbeiter.

Reguleringsplan

Kommunen skal løpende vurdere behov for en områderegulering knyttet til reindriftsinteressene, og der det vurderes nødvendig skal kommunen utarbeide en områderegulering knyttet til reindriftsinteressene, der dette er bestemt i arealplanen. Det kan være aktuelt med områderegulering i områder der det er sentralt å opprettholde reindriften bruk av området samtidig som det er behov for å begrense andres interesser aktivitet i det samme området. Dette kan være aktuelt innenfor reindriften minimumsbeiter, særverdiområder eller området hvor reindriften har gjerdeanlegg.

1.5 Reindrift og konsekvensutredninger

Vedtak av arealplaner og iverksetting av tiltak innenfor distriktet må være basert på forsvarlige utredninger av virkningene for reindriften og ta hensyn til reindriften behov for arealer. Gjeldende bestemmelser om konsekvensutredninger skal følges.

Det fins en egen veileder for problemstillinger knyttet til reindrift og konsekvensutredninger. Planmyndighet anmodes å bruke denne veilederen. Denne veilederen finnes på: [Reindrift og plan- og bygningsloven \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

1.6 Reinens behov og arealinngrep

På grunn av at reinen er ute hele året, og er avhengig av alle typer årstidsbeiter, er reindrift en arealavhengig næring. Reinen vandrer mye og reinens behov endrer seg mellom årstidene. Beiteforhold, klima, berggrunn, topografi, tilgjengelige beitevekster, inngrep og menneskelig aktivitet har stor betydning for reinens natur, og bruk av landskap og terreng som beiteområde.

Driftsmønster og beitebruk er derfor dynamisk og kan variere fra år til år, avhengig av alle faktorene som spiller inn. For eksempel kan vårflyttinga forsinkes på grunn av snøforhold, en varm sommer kan gjøre at reinen trekker oppi høyda, en høst med mye sopp gjør at reinen vandrer mye og sprer seg osv. Det er derfor viktig med forskjellige beiteområder for å dekke reinens behov.

Alle forskjellige terrengetyper har betydning for reinen og derfor trenger reindriften sammenhengende beiteområder, særlig for å kunne ivareta fleksibiliteten i forhold til å utnytte beiteområdene optimalt til enhver tid.

Totaleffekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter rundt omkring i distriktet kan være større enn hva summen av hvert enkelt inngrep skulle tilsi. Det henger sammen med oppstyking av beiteområder og trekk- og flyttleier, som ikke lar seg forene med reinens behov for sammenhengende områder. Mange inngrep innenfor ett av distriktets åtte årstidsbeiter vil få negative konsekvenser for hele driften.

Når det gjelder nye arealinngrep hvor reindriftsinteresser blir berørt og hvor det er krav til konsekvensutredninger, så skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor distriktet vurderes.

Inngrep og forstyrrelser innenfor distriktet har økt vesentlig de siste tiårene. Direkte konsekvenser av inngrep og forstyrrende aktiviteter kan være permanent tap av det beiteland, samt hindringer i reinens trekk- eller flyttleier. Indirekte konsekvenser kan være redusert bruk av beiteland som kan medføre overbeiting andre steder, merarbeid for reieneier og stress for reinen.

Dette kan påvirke reinens kondisjon og slaktevekt og dermed også produksjonen, og føre til økonomisk tap for reieneieren. En fragmentering av distriktet er en av de mest alvorligste truslene mot dagens reindriften.

1.7 Reindriften og klimaendringer

Klimautfordringene kommer på toppen av omfattende inngrep og forstyrrelser

som også forventes å tilta framover. Det bør legges vekt på at i samsvar med folkeretten bør myndighetene styrke vernet av reindriftsarealene da tålegrensene for samlede effekter allerede utfordres.

De siste drøye hundre årene har det skjedd betydelig endringer med klimaet i Norge. Det er blitt både varmere og våtere og lengden av vekstsesongen har økt. Våren kommer tidligere i forhold til tidlig på 1980-tallet, spesielt i låglandet. Somrene blir varmere, og planteproduksjon øker. Dette har ført til heving av skog- og tregrense, gjengroing og forbusking i den lavalpine sonen.

Fram mot år 2100 kan vi regne med at klimaendringene fører til *fire hovedeffekter* for reindrifta. Disse er i hovedsak knyttet til temperaturøkning (men modifisert av andre faktorer). Økte temperaturer sommer, høst og vår fører til:

1. Gjengroing og forbusking av åpne heisamfunn samt heving av skog- og tregrense med reduksjon av både sommerbeite- og vinterbeiteområder som ligger i subalpine og lavalpine områder.
2. Lengre vekstsesong og dermed forskyvning i balansen mellom bruk av vinter- og barmarksbeiteområder.

Økte vintertemperaturer vil få to hovedeffekter for beitetilgjengelighet som er regionalt forskjellige:

3. Kontinentale områder vil få mer usikre vintre, først og fremst som følge av sannsynligheten for hyppigere frysetine- sykler og påfølgende «låsing» av beiter.
4. Kystnære områder vil bli mindre usikre som vinterbeiteområder på grunn av at middeltemperaturen det meste av vinteren vil ligge over null grader og is og snø vil fortere tine bort. (NORUT rapport 2018)

Aktuelle linker til mer informasjon:

[NORCE vitenarkiv: Klimautfordringer og arealforvaltning for reindrifta i Norge. Kunnskapsstatus og forslag til tiltak – eksempler fra Troms \(6/2017\) \(unit.no\)](#)

<https://framsenteret.no/arkiv/hvilke-konsekvenser-faar-klimaendringene-for->

1.8 Reindriftas positive elementer

Reindrifta har mange positive elementer i seg som bør få kjærkommen oppmerksomhet. Reindrifta har stor betydning i lokal sammenheng og sysselsetting ute i distriktet. Reindrifta er en viktig del av grunnlaget for samisk kultur og språk. Det er en fornuftig ressursutnyttelse i marginale fjell- og utmarksområder. I og med at reinen beiter ute hele året og dermed holder vegetasjonen nede, har reindrifta en betydning for bevaring av åpne landskap og biologisk mangfold. Den bidrar til næringsmessig mangfold og matproduksjon av det sunneste kjøttet man kan spise. Reindrifta som næring, kultur og livsform er unik og fortjener derfor positiv oppmerksomhet og fokus på tiltak som gjør at næringa kan sikres, utvikles og styrkes.

1.9 Kommunikasjon og medvirkning

I henhold til plan- og bygningsloven har kommunene et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder reindriftsutøvere. Hvis kommunen har planprosesser må kommunen særskilt vurdere om planprosessen krever en spesiell tilrettelegging overfor reindrifta.

Dette ansvaret for å sikre en aktiv medvirkning for samiske reindriftsutøvere følger også av ILO – konvensjon nr. 169.

For at reindrifta skal kunne ivareta sine interesser i forbindelse med kommunal planlegg, er det særdeles viktig at alle saker der reinbeitedistriktet har interesser, i en tidlig fase av planprosessen forelegges for distriktet. Som et ledd i en åpen og bred tilgjengelig medvirkning, jf. plan -og bygningsloven § 5-1, må reindriften ha mulighet til å komme med innspill allerede når kommunal planstrategi sendes på høring.

For at hele den samiske befolkningen skal ha mulighet til medvirkning bør det vurderes om dokumentene skal oversettes til samisk. For å sikre en god og politisk forankring i planprosessen, skal planprogrammet synliggjøre hvilke medvirkningsprosesser det legges opp til, jf. plbl § 11-13.

Utfordringen for distriktet i forhold til planprosesser og høringer er at reindriften er bundet til naturlige sykluser og svingninger. Derfor kan man ikke i like stor grad planlegge etter kalenderen, og således kan man heller ikke alltid vite når det passer å delta i en planprosess. Arbeidet med reinen vil være førsteprioritet på grunn av dyrenes velferd.

For reindriften er det noen perioder i året som er meget arbeidsintensive. For informasjon om distriktets drift og hvilke perioder som er arbeidsintensiv for oss, henviser vi til kapittel 2.

Ofta kan det være behov for å forlenge høringsfristen. Det kan ha sammenheng med at distriktets reindriftsutøvere er inne i en arbeidsintensiv periode og er forhindret fra å behandle den aktuelle saken. Det kan også være tilfelle hvor reinen og utøverne oppholder seg i en annen kommune enn den som blir berørt av saken. Et distrikts- og en siidas bruksarealer kan strekke seg over flere kommuner og fylker. Planmyndighet bør kontakte distriktet eller Fylkesmannen for å klarlegge om høringsfristen bør forlenges.

Kommuner bør sende invitasjon til møter og høringsbrev i god tid slik at distriktets representanter kan vurdere innspill grundig. De må også vurdere tidspunkter nøye i forhold til reindriftsåret, for at distriktet kan delta i en planprosess.

Distriktets reindriftsutøvere planlegger i hovedsak reindriften utfra landskap, vind og værforhold. Det kan være en utfordring kun å se reindriften arealer gjennom kart, og derfor er det ønskelig med befaringer uti felt, der en kan med egen opplevelse se og bli kjent med landskapet. For reindriften vil denne formen være en planleggingsprosess basert mere på egne premisser, og er særlig viktig for å unngå misforståelser.

Organiseringen av planprosesser må tilpasses og tilrettelegges bedre for distriktet.

Det er meget viktig med tidlig involvering slik at distriktets bekymringer og synspunkter blir avdekket slik at en kan søke å komme med aktuelle løsninger på områder hvor konfliktene er store i en tidlig fase.

Møter og høringer bør legges i en rolig periode og ikke når det er så arbeidsintensive perioder. Varsler om møter må sendes ut i god tid og helst med direkte kontakt på forhånd for finne tidspunkt som passer.

Distriktet ønsker helst at planmyndighet ringer direkte til distriktsstyrets leder eller nestleder i en tidlig fase når det blir oppstart på sentrale planprogramperioder og høringer.

Distriktet viser til temaheftet «Inngrep i reinbeiteland» og anmoder planmyndighet om å bruke det. Heftet finnes på: [untitled \(nina.no\)](#)

2. Beskrivelse av reinbeitedistriktet

Administrativt tilhører reinbeitedistrikt til Vest-Finnmark reinbeiteområde. Distriktets reindrift drives geografisk i Finnmark fylke, og innenfor to kommuner Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune og Alta kommune/Alta suohkan.

Det er to siidaer som deler ressurser i distriktet Beaskáđas, om våren, sommeren og høsten. Om vinteren har disse siidaene hvert sitt vinterbeiteområde. Beaskáđas har en lang historie i området.

Dyrevelferd går foran alle planer.

Distriktsårsmøte vedtok sommeren 2022 å nedsette en arbeidsgruppe som utarbeider en revidert distriktsplan på bakgrunn av de endringene og endrede kravene som er kommet i løpet av perioden siden siste revidering.

2.1 Administrative forhold og organisering

Distriktet fungerer etter de retningslinjer, lover og forskrifter som er gjeldende.

Distriktets årsmøte er øverste styrende myndighet, jamført reindriftsloven §49

Distriktsårsmøte. Distriktsårsmøte velger medlemmer til styret, som styrer distriktet mellom årsmøtene. Distriktsstyret er valgt og blant de stemmeberettigede i distriktet jamført reindriftsloven §§43-45

Distriktsstyret representerer reindriftsinteressene i distriktet og hovedoppgaven er å ivareta reinbeiteressursene i distriktet i samsvar med lover og bruksregler. I brønnøysundregisteret er det registrert om signaturrettigheter og prokura rettigheter for distriktet.

Distriktsstyret består av leder, nestleder og styremedlem, til sammen tre personer. Alle faste styremedlemmer har personlig varamedlemmer. Varamedlemmer møter i styremøtene, dersom fast medlem ikke kan møte.

Distriktet har 5 siidaandeler per 31.03.2022. Hver siidaandel består av en eller to ansvarlige siidaandelsledere. Det er 50 reineiere i distriktet. Siidaandelsledere er slik det framkommer av reindriftslovens § 10 Siidaandel ansvarlige for sin siidaandel. Siidaandelslederne har plikter som går ut fra reindriftsloven.

Distriktsstyret kan inngå forlik, saksøke og saksøkes på vegne av reindriftsutøverne i distriktets felles anliggender.

Distriktsstyret kan i noen saker gi styrets leder sammen med sekretær eller ett av styremedlemmene fullmakt til å opptre på styrets vegne.

2.1.1 Distriktets grenser

Etter reindriftslovens § 5 og § 6 skal det samiske reindriftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger hos Landbruksdepartementet (områdegrenser) og Reindriftsstyret (distriktsgrenser).

Reinbeitedistrikt 41 Beaskáđas fikk sine nåværende grenser fastlagt da Reindriftsstyret ved forskrift av 04.12.1991 fattet vedtak om distriktsgrensene for Vest-Finnmark reinbeiteområde. Denne forskriften er opphevet, og dagens grenser for reinbeitedistrikt 41 Beaskáđas: Langs Altaelva til Maze. Vestover til Duolbavarri. Nord mot silis og Avzejavri langs bekken i kløfta og langs Eiby elva mot Alta elva.

2.1.2 Distriktets størrelse og beitetider

Reinbeitedistrikt 41 Beaskádas har et areal som fordeler seg på vinterbeite, vårbeite, sommerbeite, høstbeite og samlingsområdet.

Beitearealer strekker seg fra riksgrensen mellom Norge og Finland (Anarjohka nasjonalpark) på innlandet til Øvre Alta/Gargja. Distriktet har ingen fastsatte beitetider, men følger reinens naturlige migrasjon mellom sesongbeitene. Distriktet har anledning til å benytte alle områder til helårsbeite hvis nødvendig.

2.1.3 Fylke og kommuner som distriktet hører til

Reinbeitedistrikt 41 Beaskádas ligger i Vest-Finnmark, i Finnmark fylke. Distriktet grenser nord mot Alta, Nordøst mot distrikt Østre sone 30c, distriktene Jalgon og Valgenjarga, i vest mot distrikt midtre sone 30B og distrikt 40 – Orda og sør mot midtre sone 30B og distrikt Lakkonjarga høstbeite. Distriktets ytre grenser omfatter Alta og Kautokeino kommuner. Kommunene bør samarbeide interkommunalt for å ivareta reindriftas interesser.

2.1.4 Kart over distriktet

Arealbrukskartet over distriktet ligger på NIBIO sine hjemmesider. Distriktet vil gjøre seg oppmerksom på at kartene ikke er oppdatert og at deler av grensene mellom reinbeitedistriktene ikke er riktig. Distriktet har ikke hatt ressurser til å ta fatt i dette arbeidet.

[Kilden - Arealinformasjon \(nibio.no\)](http://nibio.no)

Arealkartene som ligger ute på nett er ikke juridisk bindende. For informasjon om den spesifikke bruken av et område er det best å ta kontakt med distriktet.

2.1.5 Administrasjonen

Distriktsstyret, som administrer distriktet, består av følgende personer med hver sin personlige vara:

Navn	Rolle	Telefon	E-mail	Valgt for tidsperiode

Mai Britt Eira	Leder	922 92 032	maybritteira@hotmail.com post@beskades.no	2022 –2024
Elen Brita Persdatter Eira	Nestleder	951 08 828	ellenbeira@hotmail.com	2023 – 2025
				2023-2025
				2022 – 2024
				2023 – 2025
				2023 – 2025

2.1.6 Distriktets adresse

Distriktets postadresse følger distriktsleder/Styreleder. Denne vil bli oppdatert i enhetsregisteret, og oppdatert informasjon er på Brønnøysundregisteret under organisasjonsnummer 876 526 832, Link; [Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret - Brønnøysundregistrene \(brreg.no\)](#) Vi oppfordrer alle til å sjekke brreg.no for oppdatert adresse til distriktet.

Per 2023 er postadresse følgende:

Reinbeitedistrikt 41 Beaskádas

Gártnetvadđa 1

9520 Guovdageaidnu

Tlf.: 922 92 032

E-post: post@beskades.no

Alle henvendelser rettes mot distriktets leder som tar saken videre til distriktets styre.

2.1.7 Distriktets medlemmer

Det er 5 siidaandeler (driftsenheter) og 50 reineiere i distriktet. Oversikt over siidaandelshavere i distriktet finner du her:

Navn	Telefon

2.2 Gjerder, hytter og anlegg

I henhold til reindrifstlovens § 21 har man rett til å føre opp nødvendige hytter og gammer i utmark. Videre har man rett til å føre opp arbeids- og sperregjerder, slakteanlegg og broer og andre anlegg som er nødvendige for reindriften, jf. rl § 24.

Reindrifstarealkart i nibio.no er ikke oppdatert og viser ikke alle distrikts gjerder, gjeterhytter, sperregjerder, arbeidsgjerder og slakteanlegg som distriktet har oppført i forbindelse med reindrifsnæringen i Reinbeitedistrikt 41 Beaskáđas.

Distriktet er eier og ansvarlig for vedlikehold og rydding av gjerder og anlegg, mens reineiere er ansvarlige for sine egne gjeterhytter.

Distriktet er arealmessig stort i omfang, med lange avstander og noen steder vanskelig terreng. For å kunne drive reindriften rasjonelt og hensynsfullt er det behov for gjerder,

hytter og andre anlegg.

Hyttene bidrar til sikkerhet for distriktsmedlemmene og til lettere oppsyn med flokken, både i forhold til reinens vandring og i forhold til ytre påvirkninger som rovdyr, turisme og annet. Også i forbindelse med samling av flokken er hytte, gamle eller bu viktig for arbeidets fremgang og for de som er i arbeid.

Sperregjerdene forebygger sammenblandinger med andre distrikter og letter arbeidet med gjeting.

2.2.1 Merke- skille- og slakteanlegg

Distriktet/siidaene eier tre stasjonære gjerdeanlegg, og ett stasjonær gjerdeanlegg som eies og disponeres av flere distrikter. Gjerdeanlegget på Ákšojávri brukes normalt til kalvemerking og tidlig høstslakting, denne eies av distriktet.

Felles gjerdeanlegget i Borri ved suolovuopmi, eies av distriktet sammen med Distrikt 40 Orda med 50% eierandel. Dette gjerdet har ikke fast tomteplass og betraktes foreløpig som midlertidig gjerde. Stornesgjerdet er sameie anlegg med midtre sone. Gjerdet brukes i forbindelse med skilling av flokken om høsten samt om nødvendig, skilling på våren. Distriktet er også medeier av skillegjerdet ved Stuoroaivi.

Distriktet har to siidaer, og hver av siidaene har eget gjerdeanlegg i sine vinterbeiteområder. Det er siidaene som eier og er ansvarlig for gjerdeanlegg som er på vinterbeiteområder.

2.2.2 Sperregjerder

Distriktet har sperregjerder som strekker seg rundt arealer for samlings-, vår-, sommer- og høstbeiteområder. Selv om disse er definert som samlings-, vår-, sommer- og høstbeiteområder, har distriktet mulighet til å disponere disse. Sperregjerder er satt opp med bestemt formål.

2.2.3 Gjeterhytter

Reineiere har gjeterhytter i distriktet. For mer informasjon kontakt distriktet.

2.2.4 Gjerder, hytter og anlegg under planlegging

Det er behov for å bygge flere gjeterhytter av distriktets medlemmer/siidaandelsinnehavere. Områder disse planlegges til beskrives i distriktets interndel. Ta kontakt for mer informasjon.

I tillegg planlegges det å restaurere distriktets sperregjerder og gjerdeanlegg. Plan om dette ligger i distriktets interndel. Ta kontakt for mer informasjon.

2.3 Beite- og driftsforhold i distriktet

Retten til å utøve reindrift gir en beiteretten som omfatter rett til nødvendige årstidsbeiter, dvs. vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, kalvings land og paringsområder, jmfør reindriftsloven § 20.

Reindriften er nomadisk næring, og reinen forflyttes mellom de ulike årstidsbeitene. Om vinteren har reineiere i distriktet delt flokken i to siidaer. Hver av siidaene har sine sedvanemessige rettigheter til vinterbeiteområder. I andre årstider drives flokkene i felleskap, og reinen går sammen i større eller mindre flokker uavhengig av eier. Reineiere i Beaskádas har etter alderstidsbruk etablerte rettigheter til bruk av områdene i reinbeitedistriktet.

Reindriftsåret starter 1. april. Flokkene starter normalt flytting til sommerbeiter, vårbeiter og kalvings land. I løpet av året brukes ulike årstidsbeiter og områder som er av ulik karakter ut fra naturgitte forhold som geologi, jordsmonn, klima, høydegradient, snøforhold, m.m. Beitebruken er tilpasset reinens beitebehov og kondisjon. Klimaforhold medfører at bruken av områdene varierer fra år til år. Denne planen beskriver beitebruken for de enkelte årstidene slik det vanligvis foregår. Men ulike faktorer som vær, snøforhold, klima, reinens kondisjon m.m. kan påvirke bruken og flyttetidene.

Reinen trenger ro, og er særlig sårbar i kalvingstiden, parringstiden, om våren og ved flytting.

For å utnytte beiteressurser på mest mulig skånsom måte, er det nødvendig med samling og flytting av rein. Reinen samles og flyttes i forhold til reinens naturlige vandring og års syklus. Reineiere benytter seg av ulike motoriserte kjøretøy.

Det må tas forbehold om at beitebruk og driftsmønster for alle beiteområdene kan variere fra år til år som følge av klima og beitesituasjon.

Beitetider er til en viss grad regulert i lov. Flytting til vinterbeiteområde er ikke tillatt før 1.november, men på grunn av klimaendringer kan dette variere fra år til år.

Følgende beitetider gjelder for Beaskáđas reinbeitedistrikt:

Beitetiden er satt til 01.01. - 31.12. i hele distriktet.
(Dette praktiseres kun ved beitekrise, og distriktet vil ha dialog med Statsforvalteren om tidsbruk ved slike anledninger)

Vinterbeiteområde: 01.11 – 05.05
Vårbeite/kalvings område: 15.03-01.11
Høstbeiteområde/brunstormråde: 15.03-01.11
Sommerbeiteområde: 15.03-01.11

2.3.1 Våren

Om våren starter vårflytting mot vår- og sommerbeite og simlene føder sine kalver. Vanligvis flytter distriktet med rein til vårbeiteområdet/kalvings landet i april/mai. Siidaene, som har vært i forskjellige vinterbeiteområder, flytter til distriktets inngjerdet området, områdene som nevnt under pkt. 2.2.2 *Sperregjerder*. Disse områdene brukes også til vårbeite. Flyttveien er under pkt. 2.3.9

Čoarvejoga siida deler sin vinterbeiteområdet med reineiere tilhørende reinbeitedistrikt 40 Orda. Bavttajogagierasiiida siida deler vinterbeiteområder med reineiere tilhørende reinbeitedistrikt 19 Sallan. Da reineiere i siidaene ikke tilhører samme distrikt, vil de foreta skilling av flokken før flyttingen starter til de respektive distriktene.

Siidaene har sine egne gjerdeanlegg i vinterbeiteområdene, og begge siidaene skiller flokken i vinterbeiteområdet før flytting til vårbeiteområdet starter. Om vinterbeitene låses grunnet klimaendringer, vil begge siidaen skille flokken om våren ved felles gjerdeanlegg i Stornes. Siidaene er de siste siidaer i området som flytter fra vinterbeiteområdene, da disse siidaene ligger innerst i vinterbeiteområdene for Vest-Finnmark reinbeiteområdet. Siidaene tilhørende reinbeitedistrikt 41 Beaskáđas, må ofte vente til alle andre siidaer har flyttet før dem kan starte med flyttingen om høsten og våren.

2.3.2 Områder for kalving

Kjerneområdet for kalving er innenfor området reinbeitedistrikt Beaskades, inkl Peska. Distriktet bruker området ulikt fra år til år, da reindriften opplever store utfordringer i forhold til beite på grunn av klimaendringer. Detaljert oversikt over bruk finnes i distriktets internplan.

På grunn av arealinngrep med medfølgende forstyrrelser har ikke distriktet tilgang til alternative kalvings områder. Kalvings områdene har derfor særverdi som beiteområde og bør behandles som spesialområde for reindrift.

Kalvingsperiode starter i slutten av april og varer til begynnelsen av juni.

Hovedtyngden av kalver blir født i løpet av mai måned. I denne perioden er simlene veldig sårbare for forstyrrelser som hundekjøring, friluftaktiviteter og lignende som medfører tap av kalver. Det skal svært lite til for at simlene forlater kalven, noe som medfører at kalven ikke har mulighet til å overleve.

2.3.3 Luovaseallu (oksereinflokken)

Årene hvor det er store klimatiske utfordringer for beite, foretar distriktets siidaer utskilling av okserein og årskalver om våren ved gjerdeanlegget eks i Stornes. Disse flyttes til Beaskades med bl.a biltransport. Okserein og årskalver skilles fra simlerein, da simlerein trenger ekstra ro i kalvingstiden, og også for å utnytte beitene optimalt.

Kjerneområdet for luovaseallu (okse/kjørereinflokken) er innenfor området

Reinbeitedistrikt 41 Beaskades. Mer detaljert oversikt finnes i distriktets internplan.

Det blir som vanligst først bart nede i daler og ved skogkanten, langt tidligere enn oppe i fjellet. Okserein/kjørerein Rein trekker seg derfor ned, og det er vanskelig å holde dem vekk fra områder der det først blir bart. Dette gjelder også ved E45, som blir mer og mer trafikkert. Det er opprettet nye dyrket mark i området, samt flere nye boligfelt og caravanplasser rundt Gargia, dette med alt annet direkte eller indirekte inngrep har medført at vårbeiteområdene for (okse)/kjøre-rein blitt innskrenket til mindre arealer. For at to næringer skal kunne drifte med sitt beste potensiale, er det viktig at dyrket mark blir inngjerdet, da (okse)/kjøre-rein trekker seg til områder som først blir bart.

2.3.4 Sommeren

Sommeren er vekstsesong og simlene bruker energi til oppfostring av kalvene. Sommerbeiteområdet er godt og frodig med ulikt terreng. Reinen trenger ulike urter og vekst, for å kunne vokse om sommeren. Det er sletter, myrer, fjell, berg og ur og også store områder med mye og tett skog. Kjerneområdet for sommerbeite er innenfor området Reinbeitedistrikt 41 Bæskades.

Flokken går fritt om sommeren, men er under normalt oppsyn. Oppsynsoppgaver fordeles mellom reineiere i distriktet. Tette skogsområder, langs elvekanter og de høye fjell brukes som luftingsområder (bálgat) til rein. Disse områdene er særlig viktig for at reinene skal få fred fra dyr og insekter, og for å få avkjølt seg på varme sommerdager. Distriktet har en del utfordringer med at det går sykkelrute og oppmerket stier gjennom distriktet. På vestsiden er det europavei 45 som er utfordrende med at rein blir påkjørt.

2.3.5 Kalvemerking

Kalvemerking gjennomføres som normalt årlig. Distriktet bestemmer dato og periode årlig da kalvemerking må vurderes etter sesong. Samlingen som en naturlig faktor skjer innenfor reinbeitedistriktets områder. Variasjon på områder kan forekomme. Veien over Bæskades holdes stengt i beitehageområdet samt gjennom merkegjerdet til kalvemerkingen er over. Mer informasjon om plan finnes beskrevet i distriktets interndel.

2.3.6 Høsten

Om høsten er det slaktesesong og brunsttid for reinen.

Når det bli kaldere utover sommeren og tidlig om høsten i slutten av august, kombinert med soppmodning, vil reinflokken spre seg mer.

Distriktet bruker Ákšojávri gjerdeanlegg for uttak av slakterein og for å merke gjenværende umerkede kalver. Dette gjennomføres normalt i slutten av september, før brunst. Reinflokken vil etter brunst trekke seg til området rundt om i distriktet. Distriktet stenger veien over beaskades fra 01 oktober til rundt 01 november. Mer informasjon er å

finne i distriktets internplan.

Før flytting til vinterbeiteområder, samles flokken, som slippes den til samlingsområdet utenfor gjerdet.

2.3.7 Paringsområder

Ved brunsttiden er flokken spred over hele Beaskádas. Brunstperioden varer fra slutten av september til slutten av oktober. Distriktet stenger veien over Beskades fom 01 oktober til 01 november.

2.3.8 Vinter

Distriktet flytter med flokken fra høstsamlingsplass til Stornes. I gjerdeanlegget som er i Stornes skiller distriktet flokken til to siidaer. De to siidaene har sine vinterbeiteområder i områdene rundt Čoarvejohka og Njuvdindievva.

Vinteren er den tøffeste tiden for reinen, og distriktets minimumsbeiter er vinterbeiter. Det finnes ikke alternative vinterbeiter og siidaer er svært sårbar for arealinngrep og forstyrrelser på vinterbeiteområdet. Med klimautfordringer har vinterbeiteforholdene blitt vanskeligere, og det har vært behov for tilleggsforing. Som tilleggsfor benyttes det rundballer og kraftfor. Begge siidaer har sine vinterbeiteområder innenfor Anárjohka nasjonalpark.

Om det vil bli nødvendig med hyppigere tilleggsforing, vil det bli enorme kostnader for siidaene. Fra nærmeste bilvei til vinterbeiteområdene er det seks mil med snøskuter.

Det er lite eller ingen telefonkontakt i vinterbeiteområdene, og dette skaper stor usikkerhet rundt HMS i næringen.

2.3.9 Flytt- og trekkleier i distriktet

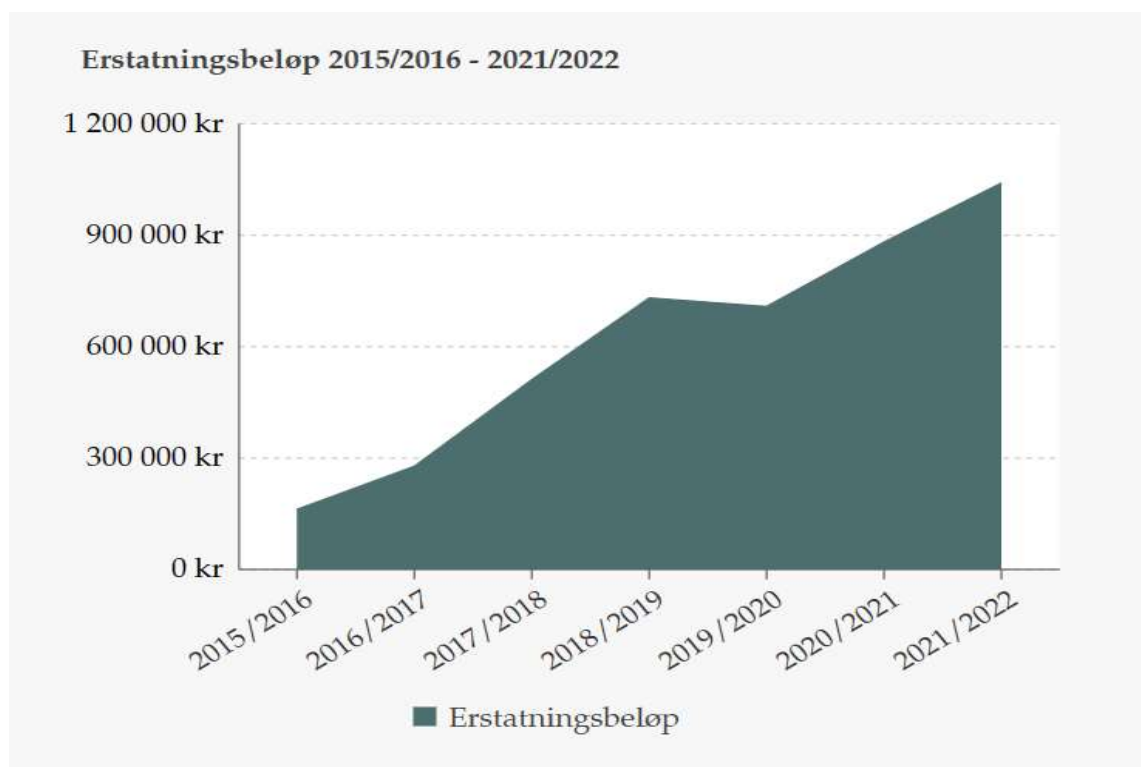
Flytt- og trekkleiene utgjør pulsårene i distriktet og er avgjørende for migrasjonen mellom forskjellige beiteområder. Alle flyttleiene er markert i reindriftskartet, men det er manglende markering av trekkleiene i reindriftskartet.

Flyttleier er gitt et særskilt vern i reindriftslovens § 22 hvor det står at:

§ 22. Flyttleier

Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen. Reindriftens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter avgjørelse ved jordskifteretten. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnet.

Ulike arealinngrep i distriktet, særlig åpne generelle turiststier, gruvedrift i Peska, hyttefelt i Silisávži og aktiviteter i Beaskáčas generelt, har vanskeliggjort og skapt utfordringer for trekkleie til rein. Distriktet må ha mer oppsyn/ekstragjeting av rein, da disse arealinngrepene påvirker reinens naturlige vandring. Disse arealinngrepene har også endret rovviltaktiviteter, da rovvilt og rein blir presset til minimale områder. Dette fører til mer rovvilttap en før arealinngrepene. De siste 7 årene har distriktet hatt betraktelig økning av tap til rovvilt.

Tabellen viser dokumentert og bekreftet tap av rein til rovvilt. (rovbase.no)

Reinens vandring etter trekkleier er svært sårbare for ytre påvirkninger. Det er viktig at disse trekkleiene ikke blir blokkert. Utbyggingstiltak plassert på og ved trekkleier kan skape barriereeffekt og fragmentere reinbeitelandet slik at ubebygde og uforstyrrede områder ikke kan benyttes.

Særlig vil trange dalfører fungere som flaskehalser for rein som skal opp og ned til beiteområder. Disse dalførene er ofte eneste passasje mellom beiteområdene og en forhindring på et slikt område vil påvirke reinens trekkmuligheter.

Distriktet opplever at det blir færre og færre alternative flytte- og trekkleier som følge av arealinngrep og forstyrrelser, og dette får store negative konsekvenser for reindriften. Flytt- og trekkleier må derfor reguleres gjennom plan- og bygningsloven som spesialområder/hensynssoner for reindrift.

Distriktet har to hoved flyttinger i løpet av året, om våren fra vinterbeiteområdet til vår- og sommerbeiteområder, og om høsten fra sommer- og høstbeiteområder til vinterbeiteområder.

Flyttelei beskriver lengre leier eller traseer i terrenget der reinen enten drives/ledes/føres eller trekker selv mellom årstidsbeitene.

Bredden på en flyttleie varierer ut ifra terreng og måten det flyttes på. Det kan være en aktiv driving av reinen, eller at reinen styres i ønsket retning, hvor reinen får beite seg gjennom et område. Enkelte steder er det utvidelser på flyttleia. Disse utvidelsene markerer beitelommer eller overnattingsbeiter hvor flokken hviler/beiter. Bredden vil variere, blant annet etter terrenget og snøforholdene samt størrelsen og samlingen på flokken. Beitelommer/overnattingsbeite er markert som utvidelser i reindriftskartet. Høstflyttingen foregår som oftest mer spredt og over adskillig lenger tid enn vår-flyttingen. Derfor er ofte høstleia bredere en vårleia.

Distriktets siidaer har samme flytteveier mellom høstbeite og vinterbeite, men med forskjellige beitelommer/overnattingsbeite for flokken. Stoppesteder på flytteveien er forskjellige, da dette er avhengig av klimaforhold og reinens kondisjon. Disse kan endre seg, og derfor er det vanskelig lage nøyaktig plan over dette

Flytteveien beskrives mer detaljert i distriktets interndel. Ta kontakt med distriktet for mer informasjon.

2.4 Klimaendringers påvirkning av beite og driftsforhold

Distriktet opplever at beitetider varierer fra år til år. Distriktet må variere bruken av områdene etter årstider og sesong. Vi opplever at det blir mer nødvendig med bruk av tilleggsforinger og at distriktet må flytte ut fra vinterbeiteområdene, tidligere samt være lengere i sommer- og høstbeiteområder. Dette igjen medfører større andel av tap til rovvilt.

Klimautfordringer medfører også mer bruk av motorisert kjøretøy til eks frakt av for, som igjen medfører større slitasje på motoriserte kjøretøy og menneskelige ressurser.

2.5 Slakting og kjøttproduksjon

Reinbeitedistriktet foretar hoved slakting i månedsskifte medio september til oktober. Reinflokken føres til gjerdeanlegg normalt ved Ákšojávri, hvor reineiere gjør uttak av slaktedyr. Disse føres med reintransportbil til godkjent slakterianlegg primært i Kautokeino.

Reineiere i distriktet har blant annet eget kjøttforedlingsanlegg, hvor kjøttet blir formidlet direkte fra reineiere til kunde.

Reinkjøtt er noe av det sunneste kjøttet du kan legge på tallerken. Distriktet har flere bedrifter som er bygd på reindriftnæringen, men som ikke bare har kjøttsalg som hovedfokus. Mer om dette under pkt 2.7.

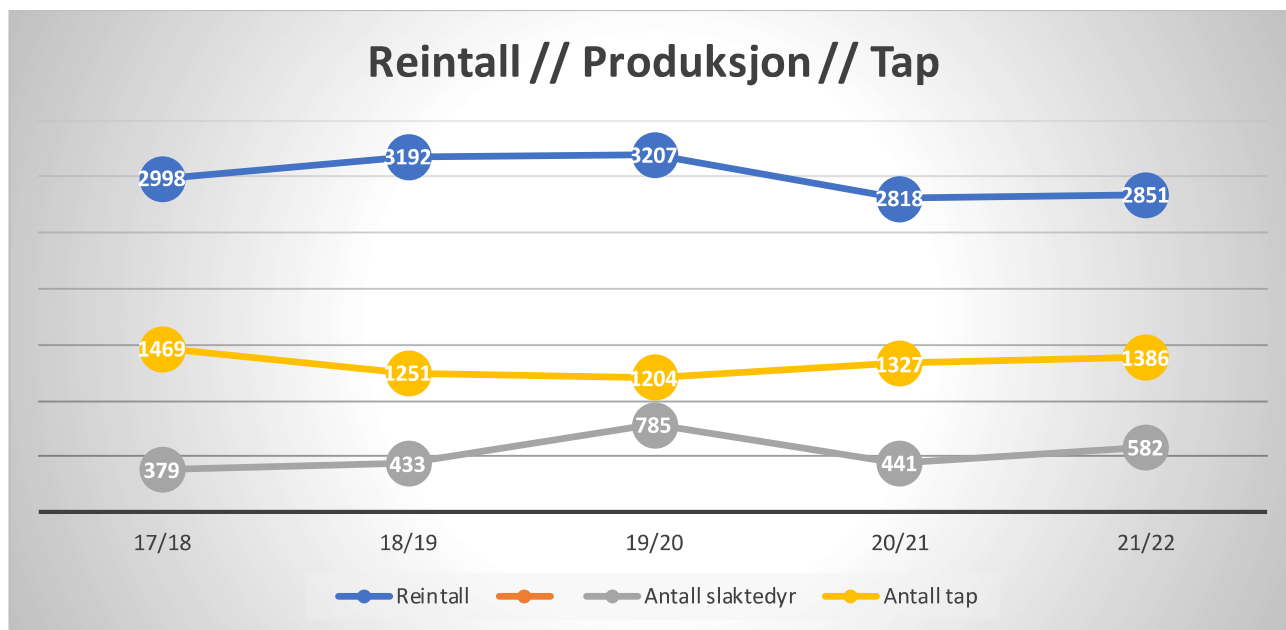
2.6 Øvre reintall, produksjon og eventuell mulig produksjon uten tap til rovvilt

Distriktets reintall er fastsatt til 2800 rein i vårflokken av reindrifststyret pr. 31. mars 2012.

Tabellen under viser utviklingen i slaktekvantum, mulig slaktekvantum uten tap til rovvilt og reintall for de siste fem årene

	2017/2018	2018/2019	2019/2020		2021/2022
--	-----------	-----------	-----------	--	-----------

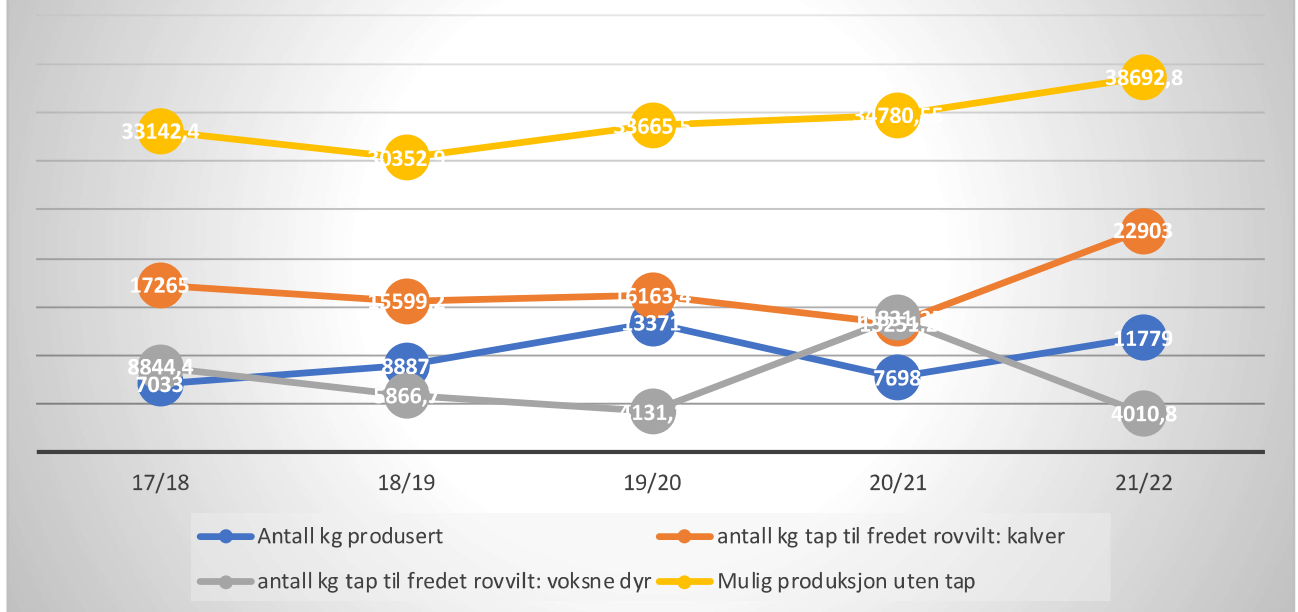
Reintall pr. 31. mars	2998	3192	3207	2818	2851
Slaktekvantum (kg)	7033	8887	13371	7698	11779
Mulig slaktekvantum (kg) uten tap	33142	30353	33665	34781	38692

De to siste årene har slakteuttaket gått ned. Denne nedgangen kan med høy sannsynlighet skyldes en høy rovviltstamme og økt tap til rovvilt.

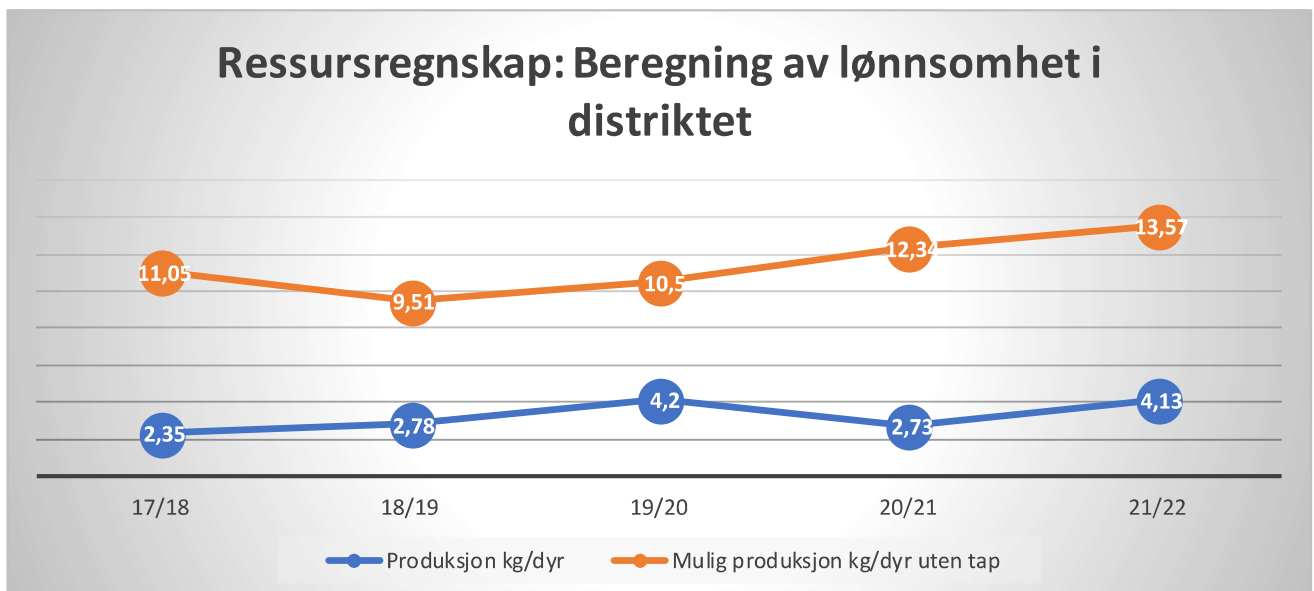
Uten tap hadde distriktet kunnet øke slakteuttak med ca 25-28 000 kg.

Produksjon i distriktet

Tabellen viser antall kg produksjon over fem år, og mulig produksjon uten tap. Tabellen viser også antall kg mulig produksjon, som er tapt til fredet rovvilt.

Distriktet hadde hatt eksepsjonell god produksjon, om det ikke hadde vært tap til fredet rovvilt. Tabellen under viser produksjon og mulig produksjon.

2.7 Sysselsetting og verdiskapning i distriktet.

Distriktet har som nevnt under pkt 2.5 også andre tilleggsnæringer som drives som en del av reindriftsnæringen og som må antas gir en mer økonomisk bærekraftig drift i

næringen som en helhet. Uten at vi beskriver næringene i sin helhet, med sin økonomiske gevinst velger vi kun å bringe frem disse næringene ved å navngi dem.

- Duodji
- Turisten
- Juoigan
- Girječállin
- Matkeealahus

Distriktet ser at reindriftsnæringen må kunne drives som en helhet der produksjon må veies tyngst. Distriktet ser ingen hensikt å legge seg inn i detaljstyring for produksjon.

Distriktet legger seg heller ikke inn i styringen av reintall for den enkelte reineier eller reintallsfordeling for den enkelte siida andel.

2.8 Jakt, fangst og fiske i distriktet

Distriktets reineiere har ut ifra gammel tradisjon alltid høstet av naturen.

Reindriftslovens § 26 gir rett til å drive jakt, fangst og fiske i statsallmenning. For jakt, fangst og fiske som drives etter bestemmelsene til denne paragrafen, skal det ikke betales leie eller kortavgift eller være nødvendig med ekstra søknader om garnutvisning. Altaelva må anses å være endel av denne loven da vår næring utøves langs elva.

2.9 Motorisert ferdsel

Reindriftsnæringas tillatelse til bruk av motorisert kjøretøy i utmark er hjemlet i unntaksbestemmelsene i motorferdselloven og i reindriftslovens § 23.

Distriktet er avhengig av motoriserte hjelpemidler i forbindelse med forflytning, gjeting, tilsyn, flytting, samling og matauke, samt i forbindelse med transport av utstyr.

I forbindelse med utøvelse av gjeting er det umulig å lage oversikt over traseer på forhånd da dette vil bli så upresist og vil variere fra år til år. Det anmodes om å se til beitebruken.

Alle distriktets reineiere kan nytte seg av disse traseene året rundt. For ekstrahjelp som ikke er distriktets reineiere, skal siidaandelsinnehaver/distriktsstyret ha utstedt kjøretillatelse.

I tillegg til alt dette er det særskilt behov for mulighet for transport også utenom vinterføre til Anarjohka nasjonalpark, hvor vinterhyttene og gjerdeanlegget befinner seg i. Dette for generelt vedlikehold. Vi ser at distriktets medlemmer ikke skal ha behov for søknad om særskilte dispensasjon, men at de melder fra om planlagt ferdsel til respektive kommuner og nasjonalparkens forvaltere.

3. Rovvilt i distriktet

Rovdyrproblematikk og arealinngrep må ses på i sammenheng, da disse to faktorene i stor grad bidrar til å innskrenke reindrifas driftsbetingelser.

De siste tiårene har økningen av rovviltbestandene i Norge hatt stor negativ innvirkning på reindriften. Stortinget har fastslått at det skal være et mål å sikre overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur, men samtidig er det også vedtatt at det skal sikres beitebruk i de deler av landet der det er rovvilt. Dette skaper konflikter mellom rovvilt og reindrift da rovviltet jager, dreper og spiser rein. I de seinere årene har tapene til rovvilt i distriktet ligget på et uakseptabelt høyt nivå. Det er en stor utfordring for reindriftnæringa og ansvarlige myndigheter å finne løsninger som reduserer tapene, og som sikrer en opprettholdelse av den tradisjonelle reindriften.

Rovvilt som jerv, gaupe og kongeørn tar en stor del av reinen som blir borte i løpet av et driftsår, og særlig under kalvingsperioden.

Det er svært vanskelig å dokumentere rovdrytap, omtrent umulig, da et

kadaver kan være oppspist av kråke og ravn i løpet av noen timer, eller de kan være bortgjemte og vanskelige å finne.

I tillegg til direkte tap av rein til rovvilt så forstyrrer rovvilt reinen slik at reinen er urolig på beite, reinen vandrer mye og unnviker store deler av distriktet, særlig frodige dalområder som fungerer som habitat for rovviltet. Dette skaper merarbeid for reineieren og produksjonstap. I tillegg kan det være psykisk belastende å se rein bli skadet og drept av rovvilt. Tradisjonelt er jerven en betydelig skadegjører i distriktet, men alle rovviltarter forekommer, og i de siste årene har det vært knyttet størst utfordringer til tap av rein til ørn.

Distriktet er delt i to ulike typer forvaltningsområder for rovvilt:

- A-område: Viktig område/unglingsområde for å nå bestandsmålsettingene for rovvilt. Virkemidler er tyngre forebyggende tiltak og kvotejakt på gaupe.

Hele vinterbeiteområdet er A-område for bjørn og jerv.

Alle høstbeite områder: Gaupe, jerv

- B-område: Beitedyra har prioritet. Virkemidler er lisensfelling, kvotejakt, skadefelling og eventuelt hiuttak av jerv.

Hele vår- og sommer- og høstbeiteområdet er B-område: Bjørn, Gaupe, Jerv, Ørn

Kongeørn og havørn er ikke omfattet av forvaltningsområdene. Så langt har dette forvaltningsregimet ikke medført noen store endringer i rovviltsituasjonen. Fortsatt har distriktet betydelige rovviltskader.

Distriktet har store kalvetap, 62 %, gjennom hele drifts året. Kalveprosenten (fødte kalver), er på 95 %. Dette indikerer at det er god kondisjon i simleflokken, da fødselsprosenten er så høy. Merket kalv oppgis å være 70 %. Dette vil si at kalvetap mellom fødsel (i mai) og merking (i juli) er på 25 %. Etter merking ligger ytterlig kalvetap på 37 %.

Tap av voksne dyr oppgis å være 5 %. Total prosentvis tap i distriktet er 29 %, og er urovekkende høyt. Distriktet fikk erstattet 3,1 % av de omsøkte rovdyrtapene som ble meldt inn i 2021/2022.

Nedenfor er satt opp en oversikt over rovviltsituasjonen på de forskjellige artene i distriktet registrert i rovbases.no fra perioden 14.04.2022-14.04.2023

Ørn

Både havørn og kongeørn finnes i hele distriktet. Dog er reinbeitedistriktet 41 Bæskades mest plaget av kongeørn. Det finnes både stasjonære, hekkende par, ungfugler og andre streiførner. Årlig dokumenteres rein drept av ørn, og særlig under kalvingsperioden er kongeørna en formidabel skadegjører.

Ørna dreper mange kalver i løpet av kalvingsperioden, og dette er et stort problem for distriktet.

Uten omfattende gjeting og ekstra overvåkning denne perioden, ville tapene blitt enda større. Myndighetene må ta dette problemet på høyst alvor og finne tiltak som begrenser skadene.

Det er nærliggende å anta at en stor del av det tidlige kalvetapet skyldes kongeørn. Tross dette, ble i 2021/2022 kun 12,5 % erstattet, som drept av kongeørn.

Gaupe

Gaupe finnes i hele distriktet, og distriktet opplever at det er størst tap på høst og sommerstid. Det er registrerte ynglinger i distriktet. Distriktet ønsker skadefelling på gaupe på kalvings områder for å begrense skader, men det er ingen mulighet for skadefelling, da store deler av sommerbeite er innenfor prioritert område for gaupe. Dette skaper store problemer for reindriften. Da forskning viser at gaupas hoved føde, i Nord-Norge er rein. Av det totale dokumenterte tapet av rein tatt av rovvilt utbetales i 2021/2022, 9,4 % som gaupedrept.

Ulv

Ulv finnes ikke normalt i distriktet, men det hender at streifende individer dukker opp. Sist registrert observasjon av ulv i Beaskádaš var i 2017. Ulven streifer ofte på vinterbeitet

Bjørn

Distriktet har vinterbeiteområdet i Anárjohka nasjonalpark, og er A-området for bjørn. I vinterbeiteområdet er det fast forekomst av bjørn og grensekryssende (finsk) bjørn. Det er også fast forekomst av bjørn på flyttveien fra vinterbeite til kalvings land. Siidaene er, som nevnt tidligere, de siste som forlater vinterbeiteområdet, da de har vinterbeite innerst i sonen mot Finskegrensen. Mulighet for at det kommer bjørn inn i flokken er veldig stor, da den våkner før siidaene har rukket å flytte fra området. Det har også blitt registrert bjørner i Høst- og sommerbeiteområdet.

Det er knyttet spenning om omfattende bjørneskader til rein vil bli en ny trend i fremtiden, grunnet store klimaforandringer.

Jerv

Jerven har sine kjerneområder i distriktet, særlig langs Kautokeino/Alta vassdraget. Distriktet har vinterbeiteområdet i Anárjohka nasjonalpark, hvor det årlig er registrert store tap til jerv og forekomst av jerv. Det er i området store antall grensekryssende (finsk) jerv.

Jervestammen vokste seg sterkt på 2000 – tallet og har holdt seg på et høyt nivå de siste årene. Det er årlig svært store skader etter jerv. Jerven tar i større grad reinkalver enn voksen rein, og som regel blir simple med nyfødt kalv drept sjøl og kalven blir tatt med av jerven. ~~Utover høsten og vinteren så tar jerven også~~ voksne rein. Det er regelmessige ynglinger av jerv i hele distriktet. Særlig store tap i enkelte beiteområder kan ha sammenheng med ynglinger av jerv. Jervesonen og gaupesonen er nesten sammenfallende med gaupesona innenfor distriktet. Distriktet anmoder om større uttak av jerv på sommerbeite.

Tross store tap til jerv, ble **bare** 6,4 % av distriktets omsøkt jervetap, erstattet

Tiltak foreslått av distriktet

Det er svært vanskelig å få skadefellingstillatelse på A-område, noe distriktet opplever som en stor utfordring. I tillegg så fins det altfor mye rovvilt i B-området, hvor reinen skal være prioritert. Forvaltningsgrensene må revideres etter rovdryras naturlige habitat og forvaltningen må i større grad gi skadefelling på alle områder der rovvilt blir en trussel. Skadefelling på ørn må også vurderes, særlig i kalvings

land.

Jakt etter rovvilt er tidkrevende og setter store krav til jegerne. Det bør gjennom politiske og forvaltningsmessige kanaler utvikles raske og gode rutiner for jakt og skadefelling med gode økonomiske virkemidler, og saksbehandlingen må være enkel og effektiv. Fra grunneierhold bør det tilrettelegges for en rasjonell og effektiv jakt slik at eiendomsgrenser ikke setter barrierer for jakta.

Av tapsforebyggende tiltak som distriktet har omsøkt og har fått tildelt midler til, er ekstraordinært tilsyn med tilleggsføring. Dette hjelper til dels, og er en ordning som bør videreføres. Det har i de siste årene vært minimalt med midler som blir tildelt til distriktet, og vilkår til midlene må revideres slik at det også gagnar reindriftsnæringen.

Informasjon om rovviltskader, om jakt og fellingstillatelser m.m. finnes til enhver tid oppdatert på www.rovviltportalen.no

4. Inngrep og forstyrrelser i distriktet

Ulike inngrep i distriktet de siste 20 årene har ført til en vesentlig forringelse av flytte- og trekkleiene i distriktet, da spesielt trekkleiene. Dette gjelder i hovedsak hyttebygging, vassdragsregulering, turistanlegg, turstier og tilhørende veiutbygging. Arealtap er ikke erstattet med noe tiltak eller økonomisk kompensasjon.

Arealvern er den mest arbeidskrevende del av distriktets administrative virksomhet. Distriktet opplever det som frustrerende at kommunene behandler de fleste arealsakene én for én, uten å ta hensyn til de samlede konsekvensene for reindrifta og uten å ha en helhetlig plan for reindrifta. En annen utfordring er kommunenes utstrakte bruk av dispensasjoner fra vedtatte planer og lovverk, særlig når det gjelder bygging av hytter og motorferdsel i utmark.

Under har vi kommentert de inngrepene og forstyrrelsene som vi opplever som de mest negative for reindrifta:

4.1 Fritidsbebyggelse

Etablering av flere hyttefelt ved Gargiaelva, Silisjavri og Trangdalsvatnet har bidratt til tap av beitearealer og økt ferdsel på vest siden av distriktet. Reinen, særlig simler med kalv, unnviker disse områdene. Videre Omdisponeringer og utbygging av hytteområder vil gå sterkt utover reindriften, og økonomisk bærekraftig drift vil måtte vurderes. Herav vil Grunnloven tre inn med dens flg bestemmelser.

4.2 Vannkraft

Alta vannkraft som ligger i Sautso har ødelagt beiteområder som er under vann. Problemer med kraftverk er at det ofte blir lager veier til kraftverkene slik at store beiteområder blir lett tilgjengelig for allmenheten, med økt ferdsel, forstyrrelse og trafikk.

4.3 Vindkraft

Det er foreløpig ikke blitt bygd vindkraftverk i distriktet. Vindkraftverk vil ha enorme negative konsekvenser for reindriften i distriktet. Distriktet vil ikke kunne overleve som næring med en slik bebyggelse. Om det planlegges vindkraftverk til distriktet, skal distriktet tas med tidlig inn i utbyggingsprosesser. Erstatningsland må fremmes for distriktet, da alt annet ikke er mulig.

4.4 Kraftlinje

Gjennom distriktet går det mange kraftlinjer. Om det er planlagt nye større kraftlinjer, er uviss for distriktet. Distriktet påminner alle utbyggere om å ta kontakt med distriktet, ved eventuelle planlegging av prosesser med utbygging av kraftlinjer i distriktet. Distriktet er åpent for å forhandle avbøtende tiltak for å redusere negative virkninger av kraftledningen. Ordlyden i «avbøtende tiltak» må tolkes etter hensikt.

4.5 Mineralutvinning

Det foregår mineralutvinning i nordenden av distriktet. Gruvedrift og reindrift går ikke sammen og distriktet er derfor imot enhver form for mineralutvinning. Om slike mineralutvinninger skal etableres i distriktet, vil distriktet ikke kunne overleve som en næring. Om distriktet skal kunne ha næringsmessig utviklingsmuligheter, skal ikke gruvedriften i Peska/Fjellheimen utvides.

Det er pr dags dato gitt konsesjon for søking av ulike mineraler innenfor distriktet, uten at distriktet er tatt med i prosessen.

4.6 Nydyrking

Reinbeitedistriktet har i dag rett til å utøve reindrift i fjellet og annen utmarksstrekning. For reindriften er nydyrking av areal et inngrep som reduserer og deler opp beiteland. Det kan føre til en forverret driftssituasjon med konflikter som følge av at reinen trekker inn på dyrkede arealer. Beitende rein på vårspirende innmark kan bli en høyst uønsket problemstilling. Inngjerding av oppdyrket mark er det mest brukte tiltak for å dempe konflikt som følge av rein på innmark.

Det er mulig å søke om tilskudd, jf. «Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forhold mellom reindrift og annen part». Formålet med tilskuddet er å bidra til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen part, f.eks. landbruk. Distriktet stiller seg positiv til slike tiltak. Det må bli et krav om gjerder om rundt dyrka innmark i reinbeiteområder for å unngå konflikt med bonden.

4.7 Ferdsl og friluftsliv

På grunn av sin beliggenhet og sine omgivelser, er distriktet et populært mål for jegere, fiskere og turfolk. Det er merket opp faste turstier i fjellet, og det er veldig populært med turer både på våren, sommerstid og på høsten. Det er stadig etterspørsel etter treningsområder for jakthunder, som lett kan komme i konflikt med reindriften. Alt utmarksareal i distriktet er beiteområde for rein. Det meste av jakta i distriktet foregår med løshund. Det er svært viktig at jegere har kontakt/dialog eller anskaffer seg informasjon om reindriften i distriktet før jakta starter. Hunder kan skremme og jage rein. Det skjer også skadetilfeller der hunder

angriper rein, og i slike tilfeller kan reineier avlive hunden jf. hundeloven.

Den populære turstien til Canyon går gjennom hoved kalvingsplass. Dette har medført til at simler blir skremt og kalver blir alene. Kalver som ikke er med simla/mora, er lett utbytte for ørn og vil ikke overleve alene.

Det går vei over Beaskadas, Den starter fra Gargia og går tvers gjennom distriktets viktigst områder helt til Suolovuopmi. Det er mye menneskelige aktivitet på veien, og veien sperrer reinens trekkleier på mange steder. Reinbeitedistriktet stenger ~~veien ved kalvemerking og brunst. Se dato/periode for stenging.~~

Merk at veien er stengt tom 01 juli.

Gjennom informasjon, gjensidig respekt og dialog kan konflikter og uenigheter reduseres og unngås.

4.8 Motorferdsel

Kommuner holder på å tilrettelegge for snøscooterløyper i distriktet.

Snøscooterløyper må tilrettelegges i områder hvor det ikke er rein på våren og sen høst, og ikke på kalvings områder. Barmarks løyper bør tilrettelegges i områder hvor løypene gjør minimalt skade. All planlegging av motorferdsel traséer i distriktet må gjøres i tett dialog med distriktet. . Kan ikke ha flere barmarks løyper, gammel-vegen er nok.

Dette gjelder også og spesielt hundekjørere med motoriserte kjøretøy på slep etter hundene.

5. Verneområder i distriktet

Innenfor distriktets vinterbeiteområde ligger deler av Ánarjohka nasjonalpark. Distriktet er positiv til vern av beiteområder, men da må reindriften få lov til å sette premisser.

Reindriften bruker områder og utøver reindriftnæringen i området etter eget driftsmønster. Reindriften ser også at næringsutøvere ikke skal trenge å søke disp til

vedlikeholdsarbeid innenfor nasjonalparken. Melding om ferdsel iht tidsbruk og formål kan næringen se seg positiv til.

I vår-, sommer- og høstbeiteområdet ligger det Goskamark naturreservat. Det er viktig at reindriften sitter i landskapsvernområdestyrer. Dette blant annet for å effektivisere forvaltningen av disse områdene. Reindriften ser også at næringsutøvere ikke skal trenge å søke dispensasjon til vedlikeholdsarbeid innenfor reservatet. Melding om ferdsel ihht tidsbruk og formål kan næringen se seg positiv til.

Forvaltningsplanen for Goskamark naturreservat bør utarbeides. Planen skal utdype og presisere de enkelte verneforskriftene. Nasjonalparkstyret er ansvarlig for utarbeiding av forvaltningsplanen og i nasjonalparkstyret sitter det ikke folk i fra distriktet. Distriktsplanen skal innlemmes i forvaltningsplanen.

6. Forhold til nabodistrikter

- Distriktet grenser til vår og høstbeiteområder til Lakkonjarga mot Gurbmotvuopmi og saivuopmi.
- Distriktet grenser mot vest til Orda sin vår- og høstbeite.
- Distriktet grenser på øst siden mot Valgennjarga og Jalgon vår og høstbeite.
- Distriktet (coarvejohka) grenser mot Ittunjarga siida/Oskal siida, Njulloavzi, Finnlendere, Nillsset, Bavttajohtgiera siida.
- Distriktet (Bavttagihtgiera siida) grenser mot Nillsset, coarvejohkka, cuoksan/oskal/Ittu, Jalgon, Lango, Ellon mikko JM Ante Hætta, Bonggut/Hætta/Bongo/, Silvan.

Distriktet grenser til flere reinbeitedistrikt, Reinbeitedistrikt 30b Náššá, 30b Lakkonjargá, 30c Válgnjargá og 30c Jalgon. Selv om det er bygd sperregjerder for å hindre sammenblanding av rein mellom distriktene så hender det at rein fra de andre distriktene kommer inn i våres flokk, og at vi mister rein til de andre distriktene. Utskilling av rein foretas vanligvis når flokkene er i gjerdet, men ved behov kan andre tiltak vurderes. Ved gjennomflytting og annen ferdsel i distriktet skal distriktet bli kontaktet og underrettet.

7. Mål og tiltak for distriktet

Følgende beskrives mål og tiltak for å få en bærekraftig utvikling i henhold til produksjon og økonomisk og økologisk bærekraftig produksjon og drift i distriktet gjennom de ulike næringsaktørene. Det er aktuelt å legge til grunn de ulike binæringene distriktet har gjennom distriktets medlemmer.

1. **MÅL:** Begrense Rovviltskader

1. **Tiltak:** Mer penger til ekstra gjeting, redusere rovviltbestanden, redusere indirekte og direkte inngrep,

Lettere fellingstillatelse, raskere prosesser

2. **MÅL:** Øke produksjonen i reinflokken

2: **TILTAK:** Redusere rovviltbestanden, redusere forstyrrelser spesielt i kalvings og brunst som eks trafikk, turgåere, hundekjørere mm

3. **MÅL:** Øke inntjeningen i distriktet

3: **TILTAK:** Alternative binæringer som ikke medfører større skader for reindriftnæringen i sin helhet.

4: **MÅL:** Bedre arealvern av beiteområder

4: **Tiltak:** Distriktets høringer medtas i vurderinger med myndighet for avslag på lik linje med andre offentlige organer.

8. Revidering og vedtak av distriktsplanen

Distriktsplanen rulleres og godkjennes av distriktsstyret hvert 4. år. Ved særlige hensyn kan distriktsplanen revideres oftere.

Før distriktsplanen vedtas, sendes distriktsplanen til kommuner, fylkeskommune og fylkesmannen for orientering og for å få inn eventuelle innspill til planen. Etter at distriktsstyret vedtar planen, sendes distriktsplanen til berørte kommuner, fylkeskommune og fylkesmann, samt sone distrikt, her midtre sone.

Ordlister

Begreper og definisjoner

Arealbrukskart

Arealbrukskartene er digitaliserte reindriftskart, og dekker samtlige reinbeitedistrikter i Norge. Kartene inneholder forskjellige arealbrukstema, herunder årstidsbeiter, trekk- og flyttleier, gjerder og anlegg. Reindriftskartet er tilgjengelig på NIBIO sin nettside (Kilden).

Beitehage

Et lukket, større gjerde der reinen samles og oppbevares i påvente av å føres inn i et arbeidsgjerde.

Bruksregler

Distriktets interne plan som blant annet skal inneholde regler om beitebruk,

reintall, bruk og vedlikehold av gjerder og andre fellesanlegg osv. Bruksregler er unntatt offentligheten.

Brunstområder

Reinen går i brunst i perioden fra slutten av september til midten av november, og da samler oksereinen simleflokkene til parring. I denne tiden er det viktig at reinen får ro og unngår forstyrrelser. Forstyrrelser i denne perioden kan medføre dårligere produksjon og dermed reduserte inntekter. Brunsten bremser flokkens bevegelighet og derfor behøver man et enhetlig, ubrutt brunstområde med lengre beitevarighet.

Distriktsgrense

Grense mellom to eller flere reinbeitedistrikt.

Distriktsplan

En offentlig plan om reindriften som gir de opplysninger om reindriften i distriktet som er nødvendige for at reindriften interesser blir best mulig ivaretatt i den offentlige planleggingen.

Distriktsstyre

Administrasjonen i et reinbeitedistrikt. Skal ivareta reindriften interesser i distriktet, samt reinbeiteressursene i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Duodji

Tradisjonell samisk kunsthåndverk og husflid.

Drivlei

En lei eller trasé i terrenget der reinen enten drives fysisk av mennesker eller trekkes av seg selv.

Fangarm

Ledegjerde ved inndriving av dyr til et arbeidsgjerde.

Feltslakteanlegg

Gjerdeanlegg som brukes ved feltslakting av rein og til opplastning av rein som skal til slakteriet.

Flyttlei

En lei eller trasé i terrenget der reinen drives fysisk av mennesker mellom ulike beiteområder og sesongbeiter. Reinen kan oppholde seg på en flyttlei opptil flere dager. Ofte er det praktiske og topografiske forhold (terrengformasjon, bebyggelse skogsforhold o.l.) som gjør at flyttleien ikke kan være bredere enn det den faktisk er, og som gjør at bevaring av flyttleier er særs viktig. Flyttleier må ikke stenges jf. reindriftingslovens § 22. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av rein.

Forstyrrelser

Direkte eller indirekte forstyrrelser av rein eller dets habitat som følge av menneskelig aktivitet

Gjeterhytte

Hytte som benyttes av de som gjeter reinflokken, og som er oppført hvor reinen befinner seg over lengre perioder.

Høstbeiteland

Høstbeiteland er ofte områder der reinen bygger seg opp etter insektplagen og spres på leting etter sopp. Høstflyttingen foregår mer spredt og over lenger tid enn vårflyttingen.

Høgsommerland

Høgsommerland er områder som regel over skoggrensa, der reinen oppholder seg midtsommers og får dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig

insektplage innenfor korte avstander. Om dagen står reinen gjerne på snøflekker, mens den beiter ned dalfører med rikere beiter om natta og på kjølige dager.

Inngrep

Tiltak som medfører innskrenkninger for reindriften. Enhver forstyrrelse som er med på å nedsette beitetiden og beitekvaliteten og øke energiforbruket hos reinen, samt fysiske arealinngrep i beiteområder.

Kalvingsområde

Under kalvingsperioden knyttes båndene mellom simle og kalv. Simlene beiter derfor ofte i små grupper og gjerne litt spredt for hverandre. Hvis simlene skremmes bort fra kalven uten at det har skjedd en slik preging, er kalven svært utsatt for tap. Forstyrrelser i kalvingsperioden kan også få innvirkning på kalvevektene. Dette har sin årsak i at forstyrrelser kan virke inn på simlas melkeproduksjon, samt at kalvene ikke får ro til å die. Kalvingsland og tidlig vårland er de deler av vårbeiteområdet som beites tidligst og hvor hoveddelen av simleflokken oppholder seg i kalvings- og parringsperioden.

Låste beiter

Beiter som er utilgjengelige på grunn av is og snø (klimatiske forhold).

Luftingsområder

Når det er varmt er det viktig at reinen har luftingsområder tilgjengelig.

Luftingsområder kan være vindutsatte høydeområder, høydedrag som ikke blir snøfri i løpet av sommeren, skyggeområder, tette skog eller berg. På disse områdene kan reinen trekke for å komme unna insekter og for å kjøle seg ned på varme sommerdager.

Dersom rein, som følge av et inngrep ikke får tilgang til luftingsområder, vil det kunne føre til at reinen vandrer mer og kan medføre til vekttap.

Merkegjerde

Gjerdeanlegg hvor det foretas merking av rein om sommeren eller høsten.

Midlertidig gjerde

Gjerde som settes opp når det er behov for det. Det trenger ikke oppføringstillatelse og det skal fjernes etter bruk. Se reindriftslovens § 24.

Minimumsbeite

Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall, og er muligens det viktigste grunnlaget for fastsettelsen av øvre reintall for distriktet.

Vårbeite for okserein

Oksebeiteland og øvrig vårland, der okserein og fiorårskalver oppholder seg i kalvingstida. Hit kan også kalver med simler trekke senere på våren.

Områdegrense

Grense mellom 2 reinbeiteområder, feks. mellom Vest-Finnmark og Troms reinbeiteområder.

Oppsamlingsområde

Område med naturlige avgrensninger hvor reinen samles midlertidig under innsamling, før flytting, kalvemerking, skilling, pramming eller slakt.

Rammebetingelser

Rammebetingelser i reindriften er knyttet til grenser mellom reinbeiteområder, distrikter og siidaer, samt bruksregler, beitetider og reintall.

Reinbeitedistrikt

Reinbeiteområdet er delt inn i flere reinbeitedistrikter (etter reindriftsloven § 6).

Reinbeiteområde

Største forvaltningsenhet innenfor det samiske reindriftsområdet (etter reindriftsloven § 4).

Reindriftsanlegg

Reindriftras anlegg er ikke tilfeldig plassert i terrenget. De er lokalisert til områder der det er lett å få reinen inn i gjerdet, da blant annet på grunn av topografien i området. I tillegg vil bruken av anlegget være avgjørende for hvilke andre faktorer som er viktige. Her nevnes bruk av anlegget knyttet til merking, skilling og slakting.

Et slakteanlegg må gjerne være nær vei, mens et merkegjerdet må være på en luftig plass med tilgang til vann. Forstyrrelser i dette området vil vanskeliggjøre arbeidet med reinen, noe som kan føre til at reinen må være i området lenger enn nødvendig. Dette kan generelt sett innebære produksjonstap og utgifter i form av merarbeid.

Reindriftsloven

Lov om reindrift av 15. juni 2007 nr. 40.

Reindriftsvei

Veg som er bygd for bruk under reindrift, f. eks. til reindriftsanlegg.

Reinmerke

All tamrein tilhørende en og samme eier har et unikt øremerke. Merkene blir unike ved å kombinere ulike snittformer. Innenfor distriktet skal all rein øremerkes ved snitt i øret med eierens registrerte merke. Merking av rein og registrering av rein reinmerke er regulert i reindriftslovens kapittel 5.

Ressursregnskapet

Årlig publikasjon utgitt av Landbruksdirektoratet. Ressursregnskapet er et økologisk regnskap over reindriftras ressursgrunnlag og ressursutnyttelse.

Samiske reinbeiteområde

Det området hvor den samiske befolkningen har på bakgrunn av alders tids bruk rett til å utøve reindrift, innenfor delene av fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord Trøndelag, Sør- Trøndelag og Hedmark hvor reindriftssamene fra gammelt av har utøvet reindrift.

Siida

Geografisk og sosial betegnelse for en gruppe av reineiere som utøver deler av driften i fellesskap innenfor et bestemt areal. Se reindriftslovens § 51.

Siidaandel

Begrepet siidaandel ble innført ved reindriftsloven av 2007 og erstatter den tidligere driftsenheten. Siidaandel er en familiegruppe eller enkeltperson som er del av en siida, og som driver reindrift under ledelse av en person eller av ektefeller eller samboere i fellesskap (reindriftslovens § 10).

Skillegjerde

Gjerdeanlegg som brukes til skilling av dyr. Kan være i bruk flere ganger i året.

Sperregjerde

Permanent gjerde som sperrer for rein, f.eks. mellom reinbeitedistrikter, for å hindre sammenblanding.

Svømmelei

Svømmelinje der reinen vanligvis svømmer over sund, fjorder eller lignende.

Særverdiområde

Med særverdiområder menes flyttlei, trekklei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting. Særverdiområder er områder med viktig betydning for produksjon.

Totalregnskapet

Årlig publikasjon utgitt av Landbruksdirektoratet. Totalregnskapet er en publikasjon som viser det samlede økonomiske resultatet for reindriften totalt

og regionalt.

Trekkleier

Reinen er avhengig av å kunne veksle mellom beiteområder, samt ha fri tilgang til de ulike delene av hvert enkelt årstidsbeite. Trekkleier er naturlige ferdselsårer der reinen uhindret og naturlig trekker, uten menneskelig driving, mellom viktige beiteområder.

Årstidsbeiter

Reindriften bruker forskjellige årstidsbeiter i løpet av et reindriftsår. Årstidene som brukes kalles vinter, vårvinter, vår, forsommer, sommer, høst, parring og høstvinter. Hvert enkelt årstidsbeite har særegne kvaliteter som gjør det spesielt egnet til reinens bruk den bestemte årstiden. Det medfører at reindriften er avhengig av alle årstidsbeitene, og hvis man tenker at all inngrep blir lokalisert til et årstidsbeiteområde, kan det føre til at reindriften ikke kan overleve på tradisjonelt vis på de øvrige årstidsbeitene.

Årstidsbeitene er et resultat av variasjonen i naturen. F.eks. krever gode vinterbeiter næringsfattig berggrunn og lite snø. Kalvingslandet krever godt lende og at simlene får tilgang til næringsrike grøntbeiter som først smelter fram om våren.